По конфіскаті — другий наклад.

Ч. 83 (10466). Львів, середа 15. квітня 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10. II. пов.
Конто почт. щад. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Гол. Редактор приймає від 1—2 год. перепол.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·20 зл. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к. Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 17 сот.

Російський зїзд.

Відгомін російського зїзду. — Його „темні місця і плями". — Роля „За Свободу". — „Ванька-встанька" і його непристойности. — Наше становище. — Резолюції зібрання Українців-еміґрантів. — Російська депутація і димісія Тугута.

Недавно відбутий у Варшаві „освітний" російський зїзд викликав широкий відгомін в пресі та в українських і білоруських громадських колах. Російська „меншість", що складається з кількох липованських чи сектарських російських кольоній на Поліссю й Білоруси та останків розкиненої по „кресах" царської бюрократії й чорносотенно-льояльного, себ-то безхарактерного православного попівства — за намовою вищих кермуючих сфер — відбула „освітний" зїзд, який з освітою не мав нічого спільного. Очевидно, до цих останків царату приєдналися наші доморослі „русскіє" з табору Пісковацкого. Репрезентував їх урядовець „общества ім. М. Качковского" Гр. Малец на спілку зі студентами з „Друга". Отсей конґльомерат покидьків старих, добрих часів, доби Бобрінского й Пуришкевича під проводом єдиного представника „русской меншости" пос. Серебреннікова представляв увесь „русскій" народ під Польщею.

Очевидно, ми не тільки нічого не мали би проти освітного зїзду російської меншости, але навпаки оборонна акція тієї меншости найшлаб у нас прихильників, а може й союзників, колиб не ганебні, а що найменше темні місця і плями цілої цеї акції.

Якіж то ці темні місця і плями? На перший плян вибивається не так освітний, як політичний, нівеляційний і загребущий характер та чорнотосенний склад зїзду. Цей склад і характер ще підсилює участь, співділання і навіть верховодство давних ренеґатів з Галичини.

Крім цих двох плям є ще й одно т е м н е місце цілої „освітної" акції „російської меншости". Російський зїзд скликано не з власної ініціятиви, тільки по наказу згори. Знаменитий віцеміністер внутр. справ Смульскі, що вже вславився заборонною посольських віч на „кресах", натхнув пос. Серебреннікова скликати „освітний" зїзд та тим чином так ускладнити справу „національних меншостей", щоби на ній остаточно зломив голову компромісовий і одночасно „вередливий" Тугут. Серебренніков пішов на цю вудочку і заграв знаменито доручену йому непочесну ролю „Пилипа з конопель". Крім підставлення ноги Тугутові польська реакція мала ще й инший плян: посварити „національні меншости", а радше вбити клина між них, насипати соли в рану національної проблеми в Польщі.

„Освітний" російський зїзд, „відгадуючи" бажання польських кермуючих чинників, реклямувала варшавська еміґрантська „За Свободу", яка взагалі визначується великими прикметами „відгадування" думок і бажань кождочасного польського уряду. Так було до зїзду. Та вже сам хід зїзду примусив представників редакції „За Свободу" роздвоїтися душевно. Редактор В. Портуґалов і тов. здержалися від голосування над есенціональною резолюцією зїзду про єдність триєдиного русского народу. На цю здержливість вплинув роздвоєний погляд самого уряду. Бо коли Ст. Ґрабскі і Смульскі всеціло обстоюють позицію Мальця, а радше Малец обстоює становище Смульского і Ст. Ґрабского, то инакше дивиться на це перестаріле питання Тугут. Відношення Тугута до „провідних ідей" зїзду примусило Портуґалова й тов. спершу здержатися від голосування, а згодом навіть розпочати відворот.

В першій резолюції російського зїзду сказано ні менше — ні більше, тільки що ніяких Українців і Білорусинів не було, нема й не буде, а є тільки один великий русскій народ. Можна би обурюватися на подібні провокаційні тези, як би вони не були такі смішні й нужденні. На що вказує ця резолюція? Вона вказує на те, що покидьки російської чорносотенщини зійшли до ролі „Ваньки-встаньки", до ролі деревляного блазня, який за потисненням відповідної спружинки виставляє язик, або ще й гіршу непристойність робить. Перша, „декляративна" резолюція російського з'їзду є якраз таким виставлюванням язика робленням непристойних поз і рухів ad maiorem gloriam не російської освіти й культури, але польської реакції і її плянів відносно національної проблеми. Російський зїзд і його постанови є спробою польської реакції втягнути нас до боротьби з неістнуючою російською „меншістю", щоби таким способом витягати з вогню смачні польонізаційні каштани.

Само собою розуміється, що ми не можемо дати себе взяти на цей підступ. Для нас не істнує тут українсько-російський спір, тим більше культурний. Ми не дамо себе завернути до ери примітивізму, не дозволимо втягнути себе в боротьбу між „кацапами" і „мазепинцями", не дозволимо трактувати себе як рівнорядний, а тим більше підрядний чинник з горсткою покидьків чорносотенщини. Тут, на західній українській національній території, істнує тільки і виключно питання польсько-українське і більше ніяке. Російський зїзд на ділі є польським зїздом. І тільки так, а не инакше слід розглядати цю справу. Покидьків російської чорносотенщини — очевидно — будемо поборювати, але не як російську меншість, тільки як експонентів польської реакції.

Дещо инакше ставляться до недавно відбутого зїзду і його войовничих резолюцій наддніпрянські еміґранти. Там, на Великій Україні, ще йде українсько-російська боротьба, в якій український народ здобуває одну позицію за другою. І якщо виступ покидьків чорносотенщини є проявою загребущих тенденцій „общерусскости", то не диво, що він викликав обурення і різкий протест наддніпрянської еміґрації.

В звязку з резолюціями російського, а радше русотяпського зїзду, аранжованого віцемін. Смульским, відбулося у Варшаві 5. ц. м. зібрання наддніпрянської еміґрації. Член „Українського Центр. Комітету", відомий громадський діяч О. Саліковський виголосив реферат про російський зїзд, доказуючи, що там проявилися старі захватні російські тенденції у відношенні до Українців і Білорусинів. Другий з черги бесідник ген. Сальський зазначив, що зїзд проявив вороже відношення російського народу до українського народу та заявив, що російсько-український спір вирішиться крівавою боротьбою, до якої слід готовитися українському громадянству. У вислідї своєї промови ген. Сальський предложив отсю резолюцію, яку прийняло зібрання:

„Зібрання Українців-еміґрантів, вислухавши звіту члена Українського Центрального Комітату О. Саліковського про зїзд російських діячів народньої освіти та познайомившись з його резолюціями, з неґодуванням протестує проти нових зазіхань Росіян на права українського народу і з відразою відкидає стару казку про свою приналежність до єдиного русского народу, казку опрокинену навіть російськими вченими (Російська Академія Наук).

„Після Переяславського договору наш народ був гноблений російською державою при помочі зради, інтриґ і насильств, одначе й під чужим ярмом, не дивлячись на триста-літню брутальну русифікацію, не втратив своєї національної окремішности.

„Змагання до власної державности й розвитку рідної культури сотні літ істнувало в нашім народі і не один раз було окуплюване кровю українського народу.

„Згадану резолюцію російського зїзду вважаємо покликом до продовження крівавої боротьби і будемо вперто боротися чи то з червоною, чи з чорною, чи з білою Росією, вірячи в свою остаточну побіду. По своїй волі ми не вернемося в давне ярмо.

„Твердимо, що в польській державі нема й не було корінного російського населення. Є лише Москалі, що остались після російської окупації і штучної кольонізації.

„Взиваємо всіх громадян-Українців виповнити свій національний обовязок, а всі українські орґанізації проявити відповідним способом вірність і відданість традиціям нашої боротьби за волю".

* * *

В наслідок ухвал російського зїзду явилася у ресортових міністрів „русска" депутація під проводом пос. Серебреннікова, домагаючись російських шкіл, та креування на львівськім та виленськім університеті катедр російської мови і літератури, заведення в приватних російських школах науки польської мови на державний кошт, та признання прав російської мови в публичних урядах. Мін. освіти Ст. Ґрабскі з відкритими раменами прийняв депутацію, признав слушними вимоги зїзду, особливо розпливаючись в похвалах за його першу резолюцію. За те голова секції для національних справ при політ. комітеті ради міністрів віцепрем. Тугут обійшовся з депутацією досить рідко. Він заявив, що Росіяне в Польщі не становлять національної меншости, що в межах польської держави нема ані пяди російської землі, а тому не можуть бути трактовані як инші національности, що в межах Польщі мають власну територію. Розкинені по цілій Польщі російські пришельці можуть користуватися польською гостинністю і орґанізувати власне приватне шкільництво, але на власний кошт.

Заява Тугута, як доносить хієвська преса, викликала велике оґірчення серед російської еміґрації.

Вічне підставлювання ноги Тугутові його кабінетовими товаришами, в останньому часі завранжуванням російського зїзду та надто точним здійснюванням язикових законів для „кресів" знеохотило до решти „кресового реформатора" і заставило його вже вдруге внести димісію.

Щойно нині попав у наші руки повний текст інтервю генерала Сікорского, польського міністра війни, з редакцією „Matin-а" на тему військового становища в Польщі. Ген. Сікорскі висловив у ньому таке: „Я знаю, що ведуться переговори і що шукають ґарантійних пактів, до яких зрештою Німеччина дала ініціятиву. У ріжних столицях розмовляють про все, а спеціяльно про Польщу. Дарма, що маємо формальні конвенції з Францією, ми рідко знаємо про те, що кажуть про нас. Наші дипльомати-

Red. czas. „Dilo" we Lwowie. Pr. 271|25 W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny, jako Trybunał prasowy we Lwowie orzekł na wniosek Prokuratury Państwowej, że treść czasopisma „Dilo" Nr. 79 (10.445) z dnia 10. IV. 1925 r. pod tytułem 1) Pochid na kresy" między słowami: wysani a: wicemin. wnutr. spraw, 2) „Nowynky" w notatse pod tytułem Absurd nazwy w Malopolska od słów: Do nebuwałoi do końca tej notatki. 3) „Dopysy" w notatce pod tytyłem „Nonostawci pow. Buczaz" od słów: Ale trudno... do końca tej notatki zawiera znamiona ad 1) występku z art. V. ustawy z 17.XII. 1862. Dzpp. L. 8. 1863 ad 2) zbrodni z § 65 a) u. k., ad 3) występku z §§ 300 i 303 ustawy karnej uznał dokonaną dnia 9. kwietnia 1925 roku konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenia całego nakładu i wydał w myśl §. 493. p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w §. 21. ust. druk. z 17 grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6. ex 1863. t. j. zarządzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 Zł. P. Lwów, dnia 10. kwietnia 1925.

Hawel

чні представники інформують нас зряди-годи. Але про франко-німецькі розмови і про ноту, яка має бути відповідю Німеччині і яку Ерріо викінчує — не знаємо нічого...

Я знаю з певних документів, що в Кенігсбергу і в самім Данціґу приготовлено все з військового боку і в сфері помічних засобів, щоби своєю безпосередньою мобілізацією піддержати всякий офензивний рух проти нас. Перед численними поважними загрозами, в обличчі хвилюючої непевности дипльоматичних переговорів, маю те вдоволення, що спираюсь на країю з виїмковою моральною силою, в якому, крім цього населення зростає з сенсаційною (!) швидкістю, повною надій. Що-року родиться міліон Поляків більше на світі. Ми доказали вже великого діла: в двох роках 45 дивізій, може (?) 70; чотири міліони людей готових до змобілізування; сорок фабрик амуніції, які заспокоюють уже половину наших потреб і одержують замовлення з чужини; воєнні школи, міцна організація генеральн. штабу — ось що ми зробили і що надалі будемо досконалити, щоби Польща була в силі дати відповідь у хвилині, коли на неї нападуть. Ми є пристрасно миролюбиві. Ніщо не вводить нас у більший жах, як думка про війну. Віримо всім серцем у величезну працю, яку веде Ліга Націй для гарантії мира. Але коли чуємо погрози одночасно з Берліна та з Москви, коли майже вся преса такої великої країни як Англія рахується з радісною можливістю, що наша територія стане предметом шматування та торгування, ми приневолені думати про будуччину, коли не хочемо бути легкосердими злочинцями. Ми не вагаємось перед ніякою жертвою і ми приневолені наложити на себе цього року воєнний бюджет 750 міліонів золотих. Крім нашої постійної армії, складеної з 300.000 людей, маємо корпуси спеціяльної кавалерії для оборони наших східних кордонів і 30 батальйонів піхоти проти Литви. Це зусилля наклала на нас невідхильна конечність. Треба, щоби знали, що в той день, коли торкнуться пяди нашої національної території, вся Польща встане до немилосердної битви. А не легко задушити нарід, який має приблизно 30 міліонів (?!) мешканців (!!) і який домагається лише права на своє існування".

Здається, що неодин читач на чужині буде добре чухатись у потилицю, щоби розчоломкати, чому воєнний міністр говорить про нарід, який має 30 міліонів мешканців! Ця нова термінольоґія має переконати Французів, що Польща є зовсім такою самою країною, як Франція, де населення на ріжних частинах території розмовляє ріжними мовами та говорами, але всі почувають себе членами одної національности.

Українська радянська преса й українізація.

Київська щоденна українська газета „Більшовик" аґітує за своє поширення. В цій цілі містить виказ окремих інституцій і організацій, з поданням числа робітників чи службовців і числа примірників „Більшовика", яке для тих робітників чи службовців передплачується, закликаючи дотичні інституції й організації до збільшення передплати. Одночасно знаходимо в „Більшовику" цікаві відомости про стан українізаційної акції серед київського робітництва взагалі, які дістаються до газети у звязку з заходами коло її поширення.

Приглянемося цій справі ближче, бо вона має великий загальний інтерес.

Трамваєвий парк ім. Т. Шевченка має 360 робітників, „Більшовика" передплачується всього 10 примірників, гурток українознавства налічує 12 осіб, стінна газета має лише український „куток", отже ведеться по російськи. Передплата на „Більшовика" гальмується нібито через те, що „Більшовик" не вміщує всіх повідомлень Демїївського партійного комітету.

Товарова стація Київ II. Три місцеві комітети обєднують 1688 робітників. „Більшовика" передплачується 11 примірників. При загальному Клюбі існує гурток українознавства, який числить 50 членів. Стінна газета „загальна", себто російська, з українським „кутком". Передплату „Більшовика" гальмує „незнання української мови"!

Залізничні майстерні (ім. Домбаля!) мають 250 робітників, стінна газета ведеться виключно на російській мові, гурток українознавства числить 20 осіб, передплатників „Більшовика" 3.

Кишечний завод і різниця — 250 робітників, організація гуртка українознавства гальмується тим, що нема провідника, передплатників „Більшовика" 12, в стінній газеті є „куток" українською мовою.

Деревообробочна фабрика ім. Боженка — 220 робітників, передплатників „Більшовика" 4, гурток українознавства числить 12 осіб, стінна газета ведеться на російській мові.

Райзавком Січневого Повстання — 250 робітників, передплатників „Більшовика" нема, бо „ніхто не знає української мови"! Гурток українознавства напередодні організації.

Перша Фабрика Взуття на 416 робітників і службовців передплачує 4 примірники „Більшовика", Державна Гарбарня на 506 робітників і службовців — 4 примірники, „Завдуб" на 205 робітників і службовців — 17 примірників, „Українліс" на 114 співробітників — 11 примірників і т. д.

Це факти щодо робітничих осередків. А ось кілька прикладів щодо вищих шкіл і инших культурних інституцій. Губерніяльна партійна школа передплачує 40 прим. „Більшовика", Вища Військова школа ім. Каменева — 11 прим., Сільсько-Господарський Інститут — 76 прим., Інститут ім. Лисенка — 6 прим., Політехнічний Інститут 55 прим., Державна Опера на 294 осіб — 2 прим., а Театр ім Шевченка, Цирк, Держкіно — нічого не передплачують. Всі перечислені школи й установи числять сотки студентів, професорів, артистів, служби.

Як причину слабого поширення „Більшовика" серед робітників подається відсутність повідомлення з місцевого робітничого життя і незнання робітниками української мови. Але одна і друга причина, це тільки незручний викрут керовників культурним життям робітників, бо „Більшовик" досить багато місця присвячує місцевому робітничому життю, цілі шпальти його заповнені місцевою загальною і спеціяльно партійно-робітничою хронікою, а київське робітництво в переважній своїй части складається з Українців, які не можуть не знати української мови і не говорити нею і навпаки, по московськи говорять ломано, з українською вимовою.

Причина слабого поширення „Більшовика", як і взагалі української

М. ВОЗНЯК. 28)

Шевченко й княжна Репніна.

(Докінчення.)

Тільки що в її серці спалахтотів так весело чистий вогонь захоплення для всього прегарного, — а що краще від кохання? — аж тут його заливають, гасять, але не все пропало; в глибокім недосяжнім захисті серця скрилася одна іскра, вона зберігається до часу, вона мала і безсильна, але вона пануватиме... Що з нею? Серце в неї так відрадно — болісно стискається — потому бється так сильно, неначеб хотіло вискочити, їй душно, їй холодно, їй так весело, так благословенно — рахунок часу для неї вже не зрозумілий — вона хотілаб, щоб завжди так було. І щож? Вона для всіх завсіди та сама, модно одягнена, сидить побіч матери, говорить про строї, танцює в дурнем і всміхається до нього... — але ось вона боязко обводить очима тих, що оточують її, — й раптом спускає їх. — О щастя, це він... вона лагідно підносить вії й зупиняє погляд, повний мимовільних пестощів, радости й надії, на огненнім погляді того, що слідкував за нею; — вона відчула його, він обливав її то холодом, то жаром, під впливом його вона віджила новим життям, широким, вільним, вона розуміє посвяту, вона переродилася, в ній кохання убило гонорність. Що для неї строї, світ, краса, успіхи? Їй не треба нічого крім нього! Він володіє нею, ним вона чисто радіє, ним плаче, ним розуміє тяжкість людської нагани, ним вона гордиться, за нього молиться, для нього бажає, для нього живе! А він! Вона для нього десята й не остання... побавився й кинув... „Я не варта була його, й помилилася, мені видалося, що він мене кохає, мамуня правду каже, що не треба їм вірити!" Все тьмяне, все холодне, так нудно, так сумно... такі одноманітні, дні, такі безсонні й страшні ночі... І вона зрозуміла, що є на світі неправда... й вона повірила, що так мусить бути, вона тихо скорилася, чудилася, успокоїлася — й піддалася. — І ось вона знову строїться, знову захоплюється балями й квітами, не польовими, а холодними мертвими знимками красунь матери-природи! Вона слухає пустих комплиментів і надутих фраз; гонорність відроджується й старається заволодіти осиротілим місцем кохання. Деколи їй сумно, вона плаче й зітхає за проминистим минулим... вона вже не з довірям, а з журою, хоча завсіди ще з вдячністю, приймає данину сердець або навіть коротку уважливість; — одначе віра в щастя не вбита в неї, вона тільки налякана, і ось вона знову кохає, знову страждає, знову дожидає й не дождеться!... минають дні, минають роки й їй 25 років.

ДВАДЦЯТЬПЯТИЛІТНЯ.

О як оповісти страшне страждання, що стає насущним хлібом! Вона вяне, сохне, старіється, а серце молоде, незмінно молоде, оплакує в самоті своє минуле! А ніхто не розуміє, а вона чужа між своїми, в ній бушують пристрасти, вона пізнала володарство кохання, минув час покірної слухняности, заздрість гризе й гложе серце, вона то погорджує собою, то їй так жаль себе самої, в ній клекоче кохання — — а життя, життя доброго тону, холодне, одноманітне, мучить її, впроваджує її в скаженість — вона хоче кохання, воно мусить бути її уділом, вона може запалити його, вона віллє щастя на того, котрий повірить їй... він знайшовся — — — одначе приличність, ця гидра в фіжмах з румянами й білилами, страхопуд для дванадцятилітньої дівчинки, перемінюється для неї в ката й позбавляє її щастя... Він зупинився й чекав... перейшов поза неї..., і ось він кохає иншу, иншу він називає своєю. Порожнява, полохливість, утома... Але вона знову береться йти далі своїм тяжким шляхом. Чистий вогонь кохання зрадив її, вона здається на блудні огні, вона все, що ні попало, кидає в безодню серця, щоб угамувати його жадобу — але все надаремне — серце не приймає несвого — йому потрібна правда, дрібні, але стидкі привиди розятрюють щораз більше його рани. Страшна думка вкрадається в неї, вона боїться стати недоброю, вона знайомиться з підозрінням, їй здається, що вона не любить своїх, що вона й матір уже не так без вирахування, палко, повсякчасно любить, як любила... Вона втікає від себе, шукає в книгах хоча хвилевого забуття страждань, болізних думок — і щож находить у них? Нечистий вогонь, що розпалює її... Холодний, нудний опис почування, котре шарпає її... не той, не той — і завсіди не той. І вона знову втікає від себе, страхаючися нарікання... І ось розум триюмфує... серце замовкло, втомилося, перевязує свої рани... розум, що цілком був на боці, коли вона сподівалася й кохала, тепер царює, прийшла його пора; нужденне панування, добре, коли він буває слугою серця — але засідати на першім місці — о ні, його триюмфи втомляють, наводять сум, копають щораз глибше безодню душі. Вона сирота, шукає, ще сподівається, ще обдурена. Вона ще стоїть на святій горі, але ось вечоріє... мряка стелеться... тьмяно в її очах, — сонце сідає — віра погасає... вона порине в темряві — й сходить із гори, зразу тихо... потому все швидче, швидче... О Боже! Ти один можеш зупинити її — в підніжжя гори провалля — вона там згине, але для тебе можливі чуда й ти забажав урятувати її, твоя свята ласка зупинила страдницю. Вона грішна, — але ти святий! Вона слаба, — але ти сильний! Вона віри на згине, — але ти Спаситель! Вона вірить, вона врятована, вона свобідна! Минули дні, минули роки, і їй 35 років.

ТРИДЦЯТЬПЯТИЛІТТЯ.

Що таке стара дівка? Ліра з обірваними струнами з виїмкою одної — струни християнської любови, що служить їй неначе містком, перекиненим через безодню, по якім вона переходить до людей і люде до неї. В цій безодні серця світиться справжня віра, й усі обірвані струни від навивання ласки полинули до неба й та, котра вистраждала тут своє серце, очікує там сто разів більшої слави, радости, любови, ніж як моглаб мати на цій зводній долині, колиб лишилися, цілими всі струни її ліри.

—o—

Ще минули роки, ось одинока могила, на гробовім камені висічені такі слова:

„Пріидите вси труждающіеся и обремененьі и азъ упокою вы".

культурної роботи серед робітництва Києва, лежить деинде, а саме з неукраїнськім складі керманичів робітничим культурним життям, від яких залежить, що мають читати робітники, які газети для них передплачувати, закладати чи не закладати гуртки українознавства і т. д. Ці керовники в багатьох випадках у жисне не роблять ніякої української роботи, гальмують її, бо їм, як чужим по національности і культурі людям, чужі культурні інтереси Українців.

Те саме можна сказати про керманичів школами й иншими культурними установами. Все це переважно зайшлі люде, або місцеві асимілятори з поміж ріжних народностей, байдужі до розвою української культури. Тим тільки можна пояснити, що артисти і служба театру ім. Шевченка (яка іронія!) не читають української газети, що студенти вищих шкіл, до яких приймається їх тільки по вложенню іспиту з української мови (такі розпорядки істнують), не бачуть в шкільних стінах єдиної місцевої української газети.

Всі ті люде, в руках яких лежить просвітня справа, особливо коли це є комуністи, дуже бояться українського шовінізму, але самі поступають в українських культурних справах так, як чистокровні московські шовіністи й асимілятори очевидно російські.

Яскравим потвердженням цього най послужить такий факт. На недавній губерніяльній партійній конференції Київщини голова ради народніх комісарів Чубар виступив з промовою, яку виголосив в українській мові. Це було для київських партійців чимсь таким непривичним, що Чубар почав діставати записки від членів конференції з домаганням говорити по російськи!

Не знати, як повівся супроти такого нахабного домагання голова українського правительства. Але секретар губкому партії, недавно присланий до Київа Москаль Постишов, застидався за своїх товаришів і сказав між иншим таке: „Писали записки такі тт., що їм давно треба булоб балакати по українськи, навіть такі, що все життя живуть на Україні... Це каже не про те, що ми у своїй практичній роботі не навчилися балакати українською мовою, але про небажання декотрих балакати цією мовою... Фаховців, навіть гарних фаховців, ми „вишибаємо“, як що вони не хотять вчитися української мови, а поруч цього фаховця часто сидить керовник-комуніст, що не більше його розуміється в цій справі...“

„Справа з українізацією стоїть не гаразд“ — казав Постишов, з приводу того домагання київських комуністів, щоб Чубар говорив до них по російськи. І буде стояти не гаразд доти, доки отакі комуністи будуть керувати українським культурним життям, доки їх хтось, чи щось не „вишибне“ з їх становищ і не пошле туди, де їм місце, до Росії. На Україні культурна справа мусить бути в українських руках. Тільки українські руки можуть творити українську культуру, тільки Українці можуть бути провідниками культури серед робітничої української маси. Ось на ці справи повинна звернути увагу редакція „Більшовика“, коли їй залежить на поширенню свого дневника. Як довго Українців „українізують“ Москалі, Жиди й Поляки, не допускаючи, щоб вони самі зайнялись цим ділом, так довго російська „Пролетарська Правда“ буде в тих руках, до яких не може дістатись „Більшовик“.

З другого боку жалі і плачі „Більшовика“ і наведена ним статистика — головно щодо суто-українських установ, як напр. театри — вказують пророчисто, що українська радянська преса не поширюється тому, бо вона є „країонна“, вузько-партійна, комуністична. Російську большевицьку пресу передплачують під примусом, української большевицької не передплачують не тому, що вона українська, а тому, що большевицька!... х.

Чи Ви післали вже даток на допомогу Голодному Селу?

ЦЕНТРАЛЯ ПОЖЕРТВ: Центральний Кооперативний Банк (Краєвий Союз Кредитовий) — Львів, Ринок 10. — Число конта 14.000.

На Гуцульщині.

Образок сучасного лихоліття.

(Голос польської преси).

Недавно подали ми за „Дзєнніком Людовим“ допис якогось „обсерватора“ про косівського капіта Секерского й ті злидні, які терпить Гуцульщина під обухом нинішньої адміністрації (гл. „Діло“ ч. 63). У названій газеті появився дальший допис того самого автора, і ми передруковуємо його як характеристичний образок сучасного лихоліття. — Ред.

У попередній кореспонденції згадано про діяльність старости Секерского і про т. зв. комісарів. Оце знову кілька фактів з діяльности тих комісарів і самого Секерского, а ці факти яскраво ілюструють пануючі у нас відносини. В громаді Криворівня від трьох літ виконує функції комісаря п. Станіслав Равіч-Пшибиловскі, б. поміщик, які й вже перед кільканайцяти роками пробренькав маєток. Лишилася йому лише шляхетська фантазія, ну й життєві вимоги відповідно до шляхетського стану. П. Равіч-Пшибиловскі утримує в Криворівні цілий гарем любовниць, отже клаптик гірської землі не вистарчає йому на покриття навіть найпримітивніших видатків шляхтича. Отже наш „шляхтіц-землянін“ мусить з конечности пошукати инших джерел доходу. Староста Секерскі прийшов йому з братерською допомогою. П. Равіч-Пшибиловскі скінчив колись з відзначенням в конвікті оо. єзуїтів дві кляси гімназії — тим самим придбав усі кваліфікації на посаду ряндового комісаря і адміністратора громадського майна. І ось від трьох літ п. Равіч-Пшибиловскі адмініструє маєтком в громаді Криворівня. В міжчасі селяне з Криворівні двічі рубали дерево на будову шкільного будинку в Криворівні, двічі звозили зрубане дерево над сплавний Черемош (річ ясна, безплатно, т. зв. „шарваркою“), ну і двічі будівляне дерево „зінсувалось“. „Зінсуте“ дерево за безцін купили спекулянти і продали зі зиском. Тепер п. Равіч-Пшибиловскі, чуткий на розвиток освіти місцевого населення, приступає втретє до вирубу дерева на будову школи.

Коли перед двома роками уряд приступав до санації фінансів, п. Пшибиловскі на власну руку оподаткував поодиноких господарів, напр. одного господаря на суму 20 долярів, другого 10 долярів і т. д. Гуцул зжився з тим, що треба платити урядові податки, то й кожний Гуцул совісно вплатив наложений на нього контингент на руки п. Пшибиловскому. Однак до нинішнього дня ніхто з тих неграмотних людей не отримав з дирекції Банку Польского посвідку на закуплені акції. Коли ж вкінці почали на селі ремствувати, тоді п. комісар заявив, що дирекція Банку Польского замість акцій пришле селянам... дзвін до церкви. Це, мовляв, буде і Господеві хвала і селові користь. Селяне від року тужно выжидають того дзвону, але дзвону ще не відлито — щось там у фабриці попсувалось.

Ждуть селяне терпеливо і мовчать, — чекають на нову кару Господню. У сусідньому селі їх сусіди платять громадські податки по 5, а найвище по 9 золотих, а в Криворівні п. Пшибиловскі приказав платити податок по 50 а навіть по 80 зол. від хати. Не хотять вже й банкових акцій ані церковного дзвону, коби тільки з доброї ласки звільнено їх від отого нового тягару.

Во й п. Пшибиловскі зрозумів скрутне становище своїх підданих і оголосив перед двома тижнями, що з доброї ласки дарує усім мешканцям половину наложеного на них податку, — але другу половину мусять заплатити, бо инакше... голодна зрада, арешти, делегація львівського суду...

Староста Секерскі має ріжні джерела доходів.

Шеф ветеринарії при станиславівськім воєвідстві заборонив категорично купувати від Гуцулів худобу на селі. Це розпорядження було подиктоване ветеринарійними оглядами (щоби не вивожено з села хорої худоби) та оглядами економічними, щоби спекулянт не видурманював від Гуцула худоби за безцін (на торзі у місті Гуцул швидше орієнтується у цінах, маючи конкуренційні оферти). Староста Секерскі не признає того розпорядження і ріжним спекулянтам дає від себе писемні дозволи на закупно кількох штук худоби для апровізації міста. Очевидно, такий дозвіл мусить бути раніше відповідно остемпльований. Такий дозвіл є важний на протяг двох тижнів, а потім... нова стемплева оплата — ну і новий дозвіл. І так „в кулко Мацею“.

„Колись — кінчає польський обсерватор тої ідилії — шляхетською Польщею правили Зборовскі й Вишневецкі часом правом, часом лівом“... І дивується він, що повторились ті часи за відродженої польської республики і в свойому здивуванні шукає допомоги у — Тугута.

Як переведено шкільний плебісцит?

Виказ громад Брідщини, які внесли шкільні декляраціЇ з домаганням української мови навчання:

Повіт Броди:

1) Берлин 51 дек. за 72 діт., 2) Берлин-Міщо 48 дек. за 65 діт., 3) Білявці 72 дек. за 93 діт., 4) Болдури 22 дек. за 27 діт., 5) Боратин 49 дек. за 64 діт., 6) Броди 100 дек. за 130 діт., Бучина 40 дек. за 45 діт., 7) Чехи 135 дек. за 140 діт., 8) Черниця 82 дек. за 106 діт., 9) Дубє 102 дек. за 140 діт., 10) Дудичі 22 дек. за 45 діт., 11) Дітківці 57 дек. за 88 діт., 12) Гаї дітковецькі 61 дек. за 83 діт., 13) Гаї чнецецькі 30 дек. за 43 діт., 14) Гаї перебрідські 68 дек. за 80 діт., 15) Грималівка 42 дек. за 54 діт., 16) Голосковичі 52 дек. за 52 діт., 17) Голубиця 52 дек. за 89 діт., 18) Ясенів 87 дек. за 111 діт., 19) Ясениця 72 дек. за 93 діт., 20) Янівчик 38 дек. за 53 діт., 21) Кадлубиська 41 дек. за 44 діт., 22) Клекотів 32 дек. за 48 діт., 23) Конюшків 65 дек. за 86 діт., 24) Козлів 62 дек. за 78 діт., 25) Кутище 40 дек. за 69 діт., 26) Лабач 29 дек. за 44 діт., 27) Лагодів 31 дек. за 46 діт., 28) Лешнів 54 дек. за 73 діт., 29) Лешнів-Королівка 14 дек. за 20 діт. 30) Літовиско 41 дек. за 55 діт., 31) Накваша 117 дек. за 117 діт., 32) Немяч 50 дек. за 55 діт., 33) Оріхівчик 44 дек. за 52 діт., 34) Піски 34 дек. за 44 діт., 35) Підкамінь 43 дек. за 57 діт., 36) Поникви 71 дек. за 101 діт., 37) Поникловиця 95 дек. за 133 діт., 38) Попівці 61 дек. за 73 діт., 39) Ріжнів 45 дек. за 50 діт., 40) Старі Броди 44 дек. за 59 діт., 41) Суходоли-Гаї 29 дек. за 44 діт., 42) Суходоли 16 дек. за 22 діт., 43) Суховоля 95 дек. за 103 діт., 44) Шнырів 42 дек. за 60 діт., 45) Шнирів 39 дек. за 53 діт., 46) Стиберівка 49 дек. за 57 діт., 47) Тетильківці 39 дек. за 61 діт., 48) Вербівчик 53 дек. за 79 діт., 49) Волохи 42 дек. за 62 діт., 50) Висоцко 48 дек. за 64 діт., 51) Заболотці 92 дек. за 142 діт.

Загально на 62 громади внесло 51 громада 2825 декляраций за 3400 дітей. — Акції з декляраціями не перевело 9 громад з того 4 польських, 1 німецька і 4 українські а то: Чепелі, Паньківці, Шишківці і Звиняль.

Голод.

Бюлетень Краєвого Комітету Допомоги „Голодному Селу“.

Ч. І. квітень 1925 р.

Діяльність Комітету Праці.

Комітет випустив і розіслав обіжник до громадських діячів на провінції з закликом до організації місцевих комітетів із докладними вказівками.

Справа леґалізації Краєвого Комітету Допомоги „Голодному Селу“.

Президія Краєвого Комітету Допомоги „Голодному Селу“ на домагання львівської дирекції поліції зробила внесення до львівського воєвідства про леґалізацію Комітету. Внесення зроблено 1. квітня 1925 р.

Орґанізаційний рух.

У Львові утворився Місцевий Комітет Допомоги „Голодному Селу“, під проводом н. інспек. І. Ліщинського.

В Рудках зорганізував Місцевий Комітет під проводом о. С. Кульчицького.

Репресії.

У Львові д-р Д. Левицький вніс 10. квітня ц. р. до дирекції поліції подання про скликання віча, присвяченого справі голоду, з рамени Кр. Комітету Допомоги „Голодному Селу“. 12. квітня ц. р. дир. поліції Райнлендер заборонив скликати віче.

„Голодний Хліб“.

В селі Михалевичах пов. Рудки почався справжній голод. Нема ані хліба, ані картоплі. Деякі селяне посилають дітей в поле збирати торішню змерзлу бульбу; із неї печуть плящки, — це т. зв. „голодний хліб“.

Становище в Рудеччині.

В цілому повіті, майже у всіх селах брак хліба і навіть картоплі. Наприклад: в селі Вощанці багатший господар Василь Городиський, що має 15 моргів для харчування своєї родини, яка складається з 9 душ, до нового збору має лише пів кірця збіжа і 9 кірців бульби. Длятого, щоби купити насіння на засів, мусів продавати корову. Багато поля необсіяно ізза браку насіння. Селяне продають худобу за безцін. Становище ускладнюється повним браком заробітків. Багато фільварків в повіті розпарцельовано між Мазурів. Таким чином селяне стратили ті заробітки, які мали давніще. З огляду на неурожай багато місцевих дідичів повиповідало своїй службі.

ОСТАННІ ВІСТИ.

Бріян творить уряд.

Президент Думерґ поручив Бріянові утворення кабінету. Де Монзі і Робіно на конференції з Бріяном підкреслили конечність негайного створення тимч. кабінету виключно для переведення в обох палатах парляменту ухвалення конвенції, що нормувала би стан обігу банкнотів. Кабінет потім негайно подався би до димісії. Окруження Поанкаре вважає, що слід утворити уряд нар. зєдинення, що обіймав би всі партії з соціялістами. Деякі політики говорять теж про можливість розвязання парляменту і нових виборів. Найправдоподібнійше вдасться Бріянові утворити уряд. Залежить це дуже від соціялістів. Бріян звернувся до них з предложенням, щоби ввійшли в склад уряду. Вони застерегли собі відповідь до вторка попол. Коли дадуть позитивну відповідь, Бріян у середу предложить президентові респ. лісту уряду. З огляду на неперебираючу в засобах акцію правиці, соціялісти найправдоподібнійше змінять своє дотеперішнє становище кооперації з міщанськими елементами і вступлять до Бріянового уряду. Не без впливу на зміну тактики соціялістів є кандидатура Гінденбурґа на президента Німеччини. Бріян прибув до Елісейської палати і здавав президентови республики звіт із висліду нарад з Робіно, Де Монзі, Вінс. Оріо Беранжером і инш. політиками. „Н. Вр. Тґт.“ повідомляє, що паризькі політ. кола уважають можливою комбінацію: або другий уряд Еріо, або Бріян — Люшер.

Творення бельґ. уряду.

Як повідомляє „Совр“ місію утворення бельгійського уряду поручать котромусь із соц. політиків.

Конференція М. антанти.

Білгородська „Правда“ повідомляє, що на конференції Малої антанти 3. V. в Букарешті обговорюватимуть передусім справу визнання СРСР. Дальше важною темою буде наддунайська конфедерація і приступлення Польщі до м. антанти. „Ческе Сльово“ заперечує ці вісти.

Маркс—Гінденбурґ.

Виборча боротьба між Гінденбурґом і Марксом почалася. І республиканська партія і праві оголосили відозви, які взивають попирати своїх кандидатів. Кандидатура Гінденбурґа стрінулася з великими застереженнями в колах німецьких промисловців. Вони побоюються утруднень у торговельних переговорах із Францією з причини висунення Німеччиною цісарського кандидата.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Попереднє число „Діла“ сконфіскувала прокуратура за один уступ зі статті п. з. „Неробство“ одних і „робота“ других.

— **З плебісцитових подвигів луцького старости та інспектора.** І староста і шкільний інспектор із Луцька ухитрилися та видали українські друковані декларації, на яких чорне на білому видруковане українською мовою домагання польської викладової мови в школі. Такі декларації дістали на руки війта та всі учителі з наказом за всяку ціну зібрати відповідну скількість підписів.

— **Семьонов перейшов до большевиків.** На далекому Сході був славний зі своєї безоглядної боротьби з большевиками отаман Семьонов. Бувший козацький офіцер царських часів, тішився підтримкою Японії, Англії та Франції та організував безнастанно повстання над Амуром або над китайською границею. Недавно вступив він у переговори з большевиками, дістав амнестію та повернув до Росії. Поступив аналогічно до нашого Тютюнника. З переходом Семьонова большевики знов дістали великий політичний атут до своїх рук та підірвали віру в невдоволених з радянської влади мешканців далекосхідних радянських провінцій.

— **Шевченківські свята на чужині.** Дня 29. м. м. Українська Громада в Парижі влаштувала традиційні Шевченківські вечерниці в салі „Алієр“, з дуже багатою програмою. Крім двох відчитів, на французькій мові (п. Токаржевський-Карашевич) і українській (проф. Прокопович), у програму ввійшли: декламація „По живих і мертвих“ (п. Романів-Головацький), вистава з четвертої дії „Невольника“, продукції місцевого хору (під проводом п. Миколайчука) і сольові співи, а саме: п. Антоновичевої, артистки київської опери, п-ні Бельмас з київської опери, п-ні Демидової з петроград. опери, панів Кошлака та Матієнка. Салю виповняли численні земляки, а також чужинці, здебільша представники дружніх нам народів, студенти, і навіть деякі визначніші особи з офіціяльних французьких кол. Найбільше враження на чужинців зробили продукції хору, який виступав у народніх костюмах; чимало осіб зацікавилось народньою піснею, відограною досить талановито, як на аматорів. Найбільший успіх мала відома київська артистка п-ні Антоновичева. Свято мало наскрізь інтимний, родинний характер. Нинішнє становище нашої паризької еміграції не дає змоги взяти на себе організацію такого вечора на ширшу скалю, щоб з творчістю Шевченка могли познайомитись Французи в естраді великого театру і з уст відомих паризьких письменників та артистів. Це щойно пісня майбутнього. Навіть улаштування найскромніших вечерниць, для обмеженого гуртка гостей, домагається чимало засобів та енергії. — У Берліні 28 березня 1925 року в домівці Спілки студентів Українців (Шарльоттенбург Вілянстр. 37) відбулися святочні Шевченківські вечерниці, на які зібралось чимало гостей. Вступне слово виголосив голова Спілки Я. Шрадт канд. мед., пояснивши коротко значіння Шевченка для України і привітавши гостей, передав слово канд. мерк. С. Ткачуку, який виголосив змістовний реферат.

— **Відїзд Г. Ів. Борисоглібської на Україну.** 8-го ц. квітня виїхала зі Львова на Україну після 4 літ переживання в тяжких матеріяльних умовах на еміграції заслужена українська драматична артистка, відома виконавиця жіночих роль у побутових пєсах Г. Ів. Борисоглібська. Артистка виїхала за відповідним дозволом влади на запрошення українського театру імени Івана Франка в Харкові. Справою виїзду Б-кої на Україну заопікувалося Львівське Т-во Емігрантів з України, яке напередодні виїзду влаштувало артистці в одному із ресторанційних льокалів також прощальні проводи, на котрих з теплими промовами на адресу Б-кої виступили голова Українського Т-ва Емігрантів проф. Ів. Огієнко, директор української драмат. школи у Львові поет М. Вороний, директор Української театральн. кооперативи д-р В. Ничка і инші. На залізничому двірці артистку зібралося проводжати досить численне товариство емігрантів і галицьких громадянських кіл.

— **Моряки разом з кораблем перейшли на сторону радвлади.** Моряки військового транспортового судна „Монгугай“, останки колишніх білих армій згромадилися на чолі зі своїм отаманом Анісімовим до радянського консуляту в Шанхаю та заявили охоту переходу на радянську службу. Консулят їх приняв та взяв разом з ними в посідання і судно „Монгугай“.

— **Пожежа греко-кат. церкви.** Дня 9. березня в саме полудне згоріла цінна церква в с. Оранчику, сільського повіту. Пожежа повстала в середині церкви так що ратунок був виключений. Шкода виносить більше 5 тисяч доларів.

— **Царицин — Сталінградом.** Президія центрального виконавчого комітету РСФРР затвердила проект Виконкому царицинської губернії про переміну назви Царицина на Сталінград на честь теперішнього теоретика комунізму Сталіна (Джугашвілі).

— **Радянський банк у Константинополі.** 29. березня відбулося врочисте відкриття радянського банку для зовнішньої торговлі в Константинополі. У відкриттю взяли участь представники уряд. турецьких кас і біржі та міста. Метою банку є розвиток тісних радянсько-турецьких торговельних взаємин.

— **Вечір українських національних танців у Празі.** Дня 24. квітня ц. р. влаштовує окремий комітет з представників українських культурно-освітніх і гуманітарних установ вечір національних танців при співучасти учнів Йозефівської школи артиста-балетмайстра В. Авраменка. Чистий дохід із того вечера призначений на лікування артиста, що находиться у дуже важкому матеріяльному положенню. Між гостями буде много Чехів.

— **Голод в Ірляндії.** В звязку з неурожаєм минулого року, в західній Ірляндії вигинуло 80 процент худоби. Люде теж голодують і їдять усякі сурогати замісць хліба. Урядова допомога за слаба та й неможлива до тої міри, щоби забезпечити всіх у закуплене в Америці збіжжя та муку.

— **Аматори марок,** яких у нас є мабуть не менше, як в инших країнах, може не знають, що у Відні виходить окремий місячник „Український Філятеліст“, під редакцією д-ра Івана Турина, відомого европейського знавця свого діла. З огляду на те, що українські марки є великою рідкістю і цінятьси дуже високо на світовім ринку, наші земляки-аматори, можуть у власнім інтересі найти у згаданім журналі потрібні інформації.

— **Маркс по китайськи.** Китаєць Тсінгтав, якого прогнали з Сан Франціско за комунізм, переклав 1-ий том „Капіталу“ Маркса. 1000 замовлень прийшло ще перед появою перекладу друком.

— **Безробітне місто** це Бленовон в Англії, де 13.000 мешканців, усі занняті в копальнях вугілля, опинилось без праці. Копальні зачинено з огляду на недостачу замовлень, які йшли з Франції та Німеччини.

— **Чудеса техніки.** В Америці придумав якийсь інженір апарат, який в бюрі заступає секретаря в деяких механічних функціях. Цей апарат лучить ґрамофон з діктатофоном. Коли шеф бюра є неприсутний, апарат може відповідати автоматично на дзвінок телефону, що шефа нема і записати те, що телефоном скажуть. Згадана машина може також з найточнійшими нюансами записувати діяльог двох людей, вірнійше, ніж найкращі стенографи. Та ці чудеса бюрової праці мало зворушують журналістів, які щойно зітхають до того, щоби мати бодай перестарілий телефон.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане редакція не відповідає.

Вино подешевіло!

Зниження до половини вазового мита на заграничні вина, дає змогу передвоєнним аматорам всілякого рода вина, що з огляду на дотеперішні високі ціни, здержувалися від вживання цього благородного напитку, знов уживати його у довільній кількости, по знижених цінах.

Спеціяльність літурґічні вина в ціні по 3 зол. за літру.

НАБУВАТИ МОЖНА

У ВИНЯРНІ

ЯКОВА ГАБЕРА

1756 **У ЛЬВОВІ, РИНОК ч. 5.** 3—3

— Отсим повідомляє **фірма Яків Шайн,** Львів Ягайлонська 12, що одержала свіжий транспорт взуття з першорядних фабрик світової слави і продає їх по значно знижених цінах. 1768 2-2

ОПОВІСТКИ.

Львівський український театр И. Стадника в Мостисках, саля Народнього Дому.

Вівторок 14. ц. м. БАЯДЕРА.

Середа 15. ц. м. ДОБРОДІЙНА СУЗАННА.

Четвер 16. ц. м. ДІТИ АГАСФЕРА. 1—1

Виділ Філії Т-ва „Просвіта“ в Копичинцях взиває отсим по думці своєї ухвали з дня 4.IV. ц. р. всіх інтеліґентів і Виділових читалень копичинецького повіту зложити найдальше до 1. травня (мая) ц. р. через канцелярію філії в Копичинцях членську вкладку до Т-ва „Просвіта“ у Львові. Ті, що не виповнять отсего обовязку, будуть принагідно в часописах напятновані. — **Виділ Філії Т-ва „Просвіта в Копичинцях.** 1—1

Дрібні оголошення.

КОТРА з пань бажає нав'язати матримоніяльну переписку, зволить написати до Адм. „Діла“ під „Характер“. 1797

ЗАЯВЛЯЮ, що обиду, заподіяну п. Людвикові Ковалеві відкликуєво з глубоким жалем, в доказ чого складаємо на будову „Народного Дому. — Михайло Павлівів, Матей Барабоняк. 1799 1—1

ҐРУНТА з парцеляції до набуття на корисних услівях. Інформації уділить з чемности д-р Бандель, Львів, вул. Підвале ч. 7 — другий поверх. 1740 2—3

В НАДВІРНИ, прекрасній гірській кліматичній місцевости, центрі теперішнього нафтового промислу, з приводу виїзду є дешево на продаж недокінчена деревляна вілля о 10 кімнатах. — Ро ріки Бистриці 2 хвилі ходу. — Залізнича стація, почта і всі повітові уряди в місци. — Зголошення приймає: Каса магістрату в Надвірній для Л. Г. 1743 3—3

ІВАН ГРАБЧАК с. Василя 1898 р. зі Скали н/Збр. уневажнює свою затрачену військову книжку. 1788 2—3

СВЯЩЕНИК вдовець, пошукує старшої женщини до заряду дому. Першенство мають вдови і сироти по священиках. Зголошення до Адміністрації під „Священик“. 1786 2—2

ДО винайму на травень і червень в горах над Прутом два покої з кухнею з цілим урядженням. Зголошення до Адміністрації під „Ферії“. 1785 2—2

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Спеціяліст для недуг жіночих, положничих і оператор

Д-р Кость Воєвідка

бувш. асистент проф. Лязаруса і Шаєра у Берліні, бувш. оператор ґінекольоґічно-положничої клініки проф. Ваґнера у Празі ординує

в Станиславові, вул. Липова 3.

1794 (дім Варшава). Телефон ч. 332 1—1

Вже надійшли останні новости

для Пань на сукні, весняні і літні костюми

1711 до фірми 4—10

АНТОНА УВЕРИ

Львів, вул. ГАЛИЦЬКА 10.

САЛЬОН МОД САБІНИ ГЕНІҐ

в ПАСАЖІ ГАВСМАНА ч. 7.

поручає **найновіщі заграничні моделі по приступних цінах.** 1766 2—3

Цукорня „ПЧІЛКА“

ЛЬВІВ, РИНОК 27

приймає замовлення й поручає на свята

ТОРТИ, БАБИ, ПЛЯЦКИ, СУХАРИКИ І ЧАЄВНИКИ

1798 1—3

Найкращі знимки фотоґрафічні виконує

ҐРОТТҐЕР

1772 **ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 5.** 3—10

ЖІНОЧІ КАПЕЛЮХИ

заграничні, прикраси до суконь, також додатки, рівнож всілякі роботи входячі в обсяг модярства, фарбування пер, раєрів, поручає

МАҐАЗИН МОД

Львів, „THE ROSE“,

1726 **КОПЕРНИКА 7.** 3—

„LONGINES“ „OMEGA“ DOXA і инші годинники, також **БУДИЛЬНИКИ** з ґарантією, та всіляку біжутерію поручає **Б. Грінберґ, Львів, Синстуська 4.** [illegible]

1763 2—

НА СПЛАТИ! НА СПЛАТИ!

Найдешевшим джерелом закупу конфекції мужеської, жіночої й діточої є у Львові

МАҐАЗИН КОНФЕКЦІЇ

ПЕРЛЬБЕРҐЕРА

КАЗИМІРІВСЬКА ч. 38.

Для ПТ. Урядників і державних функціонарів догідні услівя сплати. 1693 3—

По перерві викликаній відносинами повоєнними, одержати можна знов славне, медалями світових виставок відзначене і від 20 літ всюди уживане натирання усмиряюче біль ревматизм як також всілякі ломання

„НЕРВОЛЬ“ д-ра ФРАНЦОВА

в ТЕРНОПОЛІ.

Дістати можна у всіх аптиках жадаючи виразно „НЕРВОЛЬ“ д-ра Францова з маркою охоронною

Силач з молотком

або просто під адресою

Д-Р Ю. ФРАНЦОВ

1757 аптикар в Тернополі ч. 83 2-7

Ширіть наш часопис!!

ШОВКИ на сукні і підшевки — **СУКНА** заграничні і модні — **Всякі додатки** до — — кравецтва і модярства — **КАПЕЛЮХИ ДАМСЬКІ** заграничні — —

МАҐАЗИН НОВОСТЕЙ ДЛЯ ПАНЬ 1700 5—

ҐЕРБЕР і ШТАЙНМЕЦ

Телефон ч. 889. **вул. КОПЕРНИКА ч. 5.** Телефон ч. 889.

НА СВЯТА! ВИНА НА СВЯТА!

УГОРСЬКІ:
Hegelayer старий . . . зл. 6·00
Шамороднер старий . . . „ 7·20
Badacsonyer . . . „ 4·80
Riesling . . . „ 4·80
Leanyka . . . „ 4·80
Erlauer червоний . . . „ 4·20
Szegszader червоний . . . „ 4·20

АВСТРІЙСЬКІ:
Vöslauer Goldeck черв. . . . зл. 5·40

ФРАНЦУСЬКІ:
Graves superior . . . зл. 5·70
St. Croix du Mont . . . „ 6·80
Haut Barsac . . . „ 7·20
Haut Sauternes . . . „ 7·80
St. Estephe червоний . . . „ 6·60
St. Julien . . . „ 7·20
Chateau Lafite . . . „ 9·40

ІТАЛІЙСЬКІ:
Marsaletto . . . зл. 9·40
Marsala . . . „ 7·20
Moscato Passito . . . „ 9·40

ІСПАНСЬКІ:
Malaga курацiйна . . . зл. 11·40
Madeira . . . „ 7·20
Port de vin . . . „ 7·20

COGNAC ОРИҐ. ФРАНЦУСЬКІ:
Rover & Quillet . . . зл. [illegible]
J. Hennesy & Comp. . . . „ [illegible]
V. O. . . . „ [illegible]
J. Prunier & Comp. . . . „ [illegible]
за фляшку 0·7 л.

ГОРІВКИ І ЛІКЕРИ ПЕРШОРЯДНИХ ФАБРИК

ПОРУЧАЄ

ТОРГОВЛЯ ЧАЮ, КАВИ і ВИНА

ЕДМУНДА РІДЛЯ

1771 **У ЛЬВОВІ, ВУЛ. РУТОВСЬКОГО 3.** 1—

За редакцію відповідає О. Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.